

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

DGLZ

Deadline: xx-xx-201x

DMO (10)(2e)

Ontworpen door

T
M

Datum document
12 juni 2020

Kenmerk
1704778-206885-DMO

Bijlage(n)
8

nota

(ter voorbereiding van een overleg)

Betreft	Voorbereiding gesprek Raad van Ouderen 18-06-2020
Vergaderdatum en tijd	18 juni 12:00
Vergaderplaats	WebEx

Paraaf directeur

1 Aanleiding en doel overleg

Op 18 juni as. spreekt u de Raad van Ouderen. Dit is een regulier overleg dat eens per kwartaal wordt gevoerd door afwisselend u en de min VWS. Het laatste overleg was op 17 maart met de minister. Het verslag van dat overleg is opgenomen in de bijlagen (bijlage 1)

2 Deelnemers overleg

- VWS: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) (DMO)
- De Raad van Ouderen (zie bijlage 1 voor de deelnemers)
- Secretaris van de Raad: (10)(2e)

3 Te bespreken punten

Stukken

- Advies 'Betrekken van ouderen bij wonen, welzijn en zorg' (juni 2020, definitief) (bijlage 2)
- Advies 'Langer Zelfstandig in een passende woning met goede zorg' (juni 2020, definitief) (bijlage 3)
- Brief aangaande 'leeftijd als criterium bij triage ten tijde van Corona' (d.d. 9 april 2020) (bijlage 4)
- Brief aangaande 'het leveren van input op de exit-strategie voor de Corona-crisis' (d.d. 08 juni 2020) (bijlage 5)

- E. Brief aangaande 'oversterfte onder ouderen en ouderenmigranten tijdens Corona-crisis' (d.d. 09 juni, 2020) (bijlage 6)

DMO- (10)(2e)

- F. Rondvraag

Kenmerk
1704778-206885-DMO

4 Advies en toelichting

Er worden vijf stukken besproken in het overleg.

buiten verzoek

DMO-110(2o)
Kenmerk
1704778-206885-DMO

buiten verzoek

C. Brief over triage d.d. 09 april 2020

KERN BRIEF

De Raad drukt haar bezorgdheid uit over het hoge aantal sterfgevallen bij ouderen door het Coronavirus. Dit heeft geleid tot ongenueanceerde uitspraken in het maatschappelijk debat. De Raad spreekt haar waardering uit dat de minister zich inzet voor een gelijke toegang tot gezondheidszorg. Ze verzoekt de minister tijdig af te stemmen met patiënten/cliënten- en seniorenorganisaties over eventuele maatregelen die van invloed zijn op de toegang tot zorg voor ouderen.

Advies/opmerkingen naar aanleiding van het advies

- De Raad geeft in de brief een belangrijk signaal en snijdt tegelijkertijd een zeer belangrijk onderwerp aan. De toegankelijkheid van zorg is verankerd in de wet en gelukkig hebben de gezamenlijke inspanningen ertoe geleid dat de zogenoemde doemscenario's op afstand bleven.
- Desalniettemin erkent ook VWS dat dergelijke maatregelen gedragen moeten worden door de betreffende groep. Het advies blijft derhalve relevant en zeer nuttig voor de toekomst.

DMO (10)(2a)
Kenmerk
1704778-206885-DMO

Acties naar aanleiding van het advies

- Vrijwel direct na het opleveren van de definitieve brief, namen de aantallen op de ic snel af. Betrokken MT-lid heeft daarom besloten de brief op dat moment niet mee te geven naar andere gremia.
- Er waren collega's van CZ bezig met het verkennen van een 'zwart scenario'. Deze informatie wordt momenteel opgevraagd. Een mogelijke opvolging is om deze brief als input aan deze groep mee te geven en de communicatielijnen te leggen.

D. Brief exit-strategie

KERN BRIEF

De Raad constateert dat de genomen maatregelen naar aanleiding van het Corona-virus het gewenste effect hebben gesorteerd en spreekt haar waardering daarvoor uit. In de stapsgewijze versoepeling uit de zogenoemde 'lockdown' adviseert de Raad een zestal principes ter harte te nemen ten behoeve van de ouderen: (1) voorkom tweedeling in de maatschappij, (2) haal levenseinde uit de taboesfeer, (3) betrek ouderen, (4) verbindt generaties, (5) eigen verantwoordelijkheid van ouderen en (6) maak werk van de noodzaak tot maatwerk. De Raad beveelt aan om in te spelen op een mogelijke tweede golf door te anticiperen, informeren en de samenleving voor te bereiden. Tenslotte beveelt ze aan aandacht te geven aan het risico van vereenzaming en uitgestelde zorg.

Advies/opmerkingen naar aanleiding van het advies

- De Raad doet een aantal juiste observaties die door VWS worden onderschreven. Het advies sluit aan op verschillende signalen die VWS vanuit diverse kanalen heeft ontvangen.
- De Raad geeft haarzelf, en de seniorenorganisaties terecht een actieve rol bij de opvolging van het advies.
- De Raad doet twee concrete, relevante aanbevelingen, waar VWS in zekere mate al invulling aan geeft.

Acties naar aanleiding van het advies

- Het uitbreken van 'een tweede golf' is allerminst uitgesloten. Daarom is VWS ook benieuwd naar de *lessons learned* uit deze crisis, die we moeten meenemen en wegen in de aanloop naar een eventuele volgende. Dit verzoek wordt bij verschillende organisaties uitgezet, waaronder seniorenorganisaties.
- Met het actieprogramma Eén tegen Eenzaamheid wordt een zomercampagne voorbereid die Corona-gerelateerd zal zijn. Daarnaast wordt er via de programmalijnen continue gestuurd op het herkennen van signalen van eenzaamheid.

DMO- (10)(2e)

Kenmerk
1704778-206885-DMO**E. Brief aangaande 'oversterfte onder ouderen en ouderenmigranten tijdens Corona-crisis'****KERN BRIEF**

De Raad constateert dat het Corona-virus mensen met een kwetsbare gezondheid zwaar heeft getroffen. Veelal ouderen zijn door toedoen van het virus gestorven. Ook ouderenmigranten lijken relatief harder getroffen te zijn. De Raad doet een beroep om te achterhalen wat de achterliggende oorzaken daarvan kunnen zijn, en dringt aan om multidisciplinair onderzoek te doen.

Advies/opmerkingen naar aanleiding van het advies

- De Raad snijdt een belangrijk onderwerp aan, waarover terecht gesproken dient te worden. Tegelijkertijd is nog niet alle informatie bekend. Het CBS registreert het sterftecijfer, maar nog niet de doodsoorzaak van de overledenen. De publicatie van de informatie uit de doodsoorzakenverklaringen wordt regulier in het derde kwartaal van 2020 verwacht, het CBS gaat zich inspannen om dit eerder te publiceren.
- De sterftecijfers zijn sinds week 20 (11 tot 17 mei) onder hetgeen wat verwacht kan worden onder normale omstandigheden (ondersterfte). Het is bekend dat na een periode van hogere sterfte—ook wel oversterfte genoemd—vaak een periode van lagere sterfte volgt (zie bijlage 7)
- Het is belangrijk om de achterliggende oorzaken van de oversterfte goed in beeld te krijgen. Zo zijn er regionale verschillen, verschillen in leeftijd, en verschillen in geslacht. Nu de cijfers steeds beter in beeld komen, kan er onderzoek worden verricht naar de oorzaken van de verschillen.

Acties naar aanleiding van het advies

- Zoals de Raad schrijft zullen de maatregelen die genomen zijn ten behoeve van de crisis worden geëvalueerd. De oversterfte en de verschillen daarin wordt daarin meegenomen.
- Op 20 mei is een motie¹ van het lid Azarkan aangenomen dat oproept de regering, onderzoek te laten doen naar de redenen en oorzaken van oversterfte onder mensen met een migratieachtergrond, en de Kamer hier zo spoedig mogelijk over te informeren. Deze motie is aangenomen.

F. Rondvraag

Hieronder staan een aantal vragen die gedurende de rondvraag mogelijk ter tafel komen.

1. Vraag

- De Raad zoekt naar duiding hoe er gevolg wordt gegeven aan de adviezen/input.

1. Reactie VWS

- VWS maakt een memo met werkafspraken, met daarin een overzicht van de adviezen en hoe daar invulling aan is gegeven.

¹ Nr. 367 Motie van het lid Azarkan C.S., opgenomen in bijlagen

2. Vraag

- Wat raadt VWS aan in het werk van de Raad om aan te passen?

DMO (10)(2e)

Kenmerk

1704778-206885-DMO

2. Reactie VWS

- De Raad kan meer outreachend werken, door in contact te staan met de achterban en de seniorenorganisaties. Een concrete invulling daarvan zou kunnen zijn om aan te sluiten bij het vrijdagoverleg met de seniorenorganisaties.

Tenslotte hieronder een aantal punten die mogelijk zelf ter tafel kunnen worden gebracht:

- De recente uitvraag (1A4) bij verschillende organisaties over de *lessons learned* uit de Corona-crisis, als voorbereiding op een eventuele tweede golf. Ook de Raad is gevraagd hier input op te geven (tijdens het vrijdagoverleg met seniorenorganisaties);
- In juli zal de Raad een advies uitbrengen over ICT/digitalisering. VWS is reeds bezig een verkenning te doen op dit onderwerp;
- In het najaar wordt een evaluatie ingepland met de Raad. Mogelijk bespreekpunt hierin is de uitbreiding van het aantal uren van de coördinator.

(10)(2e)

(Senior) Beleidsmedewerker